



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 503/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 18/07 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2010 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 18/07.

*Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že „Sťažovateľ podal dôvodnú žalobu dňa 31. 01. 2007 na Okresnom súde Bratislava. Zákonný sudca sa zaoberal len šikanóznym výkonom súdnictva, nezabezpečil dôkazy, ktoré nemohol zabezpečiť sťažovateľ a po celú dobu maril súdne konanie a maril spravodlivosť.*

*Nepri znal oslobodenie od súdnych poplatkov, hoci boli dôvody na priznanie oslobodenia a následne rozkrútil kolotoč zbytočných úkonov. Zbytočné odvolanie, zbytočné dovolanie, ktoré zmaril neustanovením advokáta, na ktorého sťažovateľ nemal prostriedky.*

*Zákonný sudca nedoručil vyjadrenie odporcu.*

*Predseda súdu zbytočne subjektívne prietahy neodstránil.*

*Nápravu nevykonal ani predseda súdnej rady SR.*

*Krajský súd Bratislava uznesením 4 Co/38/2009-132 z dňa 30. 10. 2009, ktorý sťažovateľa oslobodil od poplatkov.*

*Sťažovateľ po 4-rokoch napokon presvedčil dôkazmi Úrad práce B. a dostal dávky v núdzi.*

*Sťažovateľ žiada súd o ustanovenie advokáta z dôvodu, že je v hmotnej núdzi. Ešte stále nedostal satisfakciu od OS BA I, II. ÚS 375/2010..“*

*Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:*

*„Okresný súd Bratislava II porušuje základné práva D. B. garantované čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.*

*Ústavný súd prikazuje konať vo veci 18 C/18/07 bez ďalších prietahov.*

*Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu vo výške 3.000 EUR v lehote 15 dní od právoplatnosti Nálezu Ústavného súdu.*

*V prípade omeškania je Okresný súd povinný zaplatiť úroky z omeškania za každý deň omeškania vo výške ďalších 10 EUR za každý omeškaný deň.*

*Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu neporušovať základné práva v iných konaniach, inak bude Ústavný súd navyšovať výšku satisfakcie dvojnásobkom poslednej satisfakcie.*

*Ústavný súd prikazuje predsedníčke Okresného súdu Bratislava II vybavovať sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní a dáva jej povinnosť zaplatiť D. B. 1.000 EUR v lehote 15 dní od dňa právoplatnosti nálezu ÚS SR, pre nečinnosť.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta predovšetkým porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 18/07.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis II. ÚS 26/95).

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 18/07, ktorý si pre účely posúdenia prijateľnosti sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd zadovážil, vyplýva, že posudzované súdne konanie sa začalo 31. januára 2007, keď sťažovateľ podal na tomto okresnom súde žalobný návrh „o ochranu osobnosti a nemajetkovú ujmu“ proti S. B. (ďalej len „odporca“). Vzhľadom na svoje nepriaznivé sociálne pomery sťažovateľ požiadal aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Vec bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie JUDr. M. S. Dňa 24. marca 2007 súd vyzval sťažovateľa, aby zdokladoval tvrdenia o svojich sociálnych pomeroch, požiadal K. ú. v Ž. (ďalej len „k. ú.“) o oznámenie, či je sťažovateľ vlastníkom nehnuteľností, požiadal S. p. (ďalej len „S. p.“), aby oznámila, či je sťažovateľ vedený ako poberateľ invalidného dôchodku a v akej výške, a napokon súd požiadal K. d. i. (ďalej len „d. i.“) o oznámenie, či je sťažovateľ majiteľom, resp. držiteľom motorového vozidla. Dňa 4. mája 2007 sťažovateľ reagoval na výzvu súdu tak, že „nemôže vyhovieť súdu a predložiť

*požadované veci*“. Dňa 7. mája 2007 k. ú. reagoval na výzvu súdu. Dňa 18. mája 2007 d. i. tiež reagoval na výzvu súdu. Dňa 21. mája 2007 S. p. súdu oznámila, že sťažovateľ „*nie je poberateľom žiadneho dôchodku*“. Dňa 8. júna 2007 okresný súd vyzval Ú. p. (ďalej len „ú. p.“), aby oznámil, či bola sťažovateľovi priznaná dávka v hmotnej núdzi. Dňa 17. júla 2007 ú. p. súdu oznámil, že sťažovateľ bol poberateľom dávok v hmotnej núdzi. Dňa 23. júla 2007 k. ú. doručil súdu list vlastníctva týkajúci sa bytu sťažovateľa v B. Dňa 23. augusta 2007 okresný súd uznesením č. k. 18 C 18/07-50 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 27. septembra 2007 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému uzneseniu. Dňa 4. októbra 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 18 C 18/07-50. Dňa 31. januára 2008 krajský súd uznesením č. k. 7 Co 27/07-59 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Dňa 7. februára 2008 bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 11. februára 2008 bolo uznesenie krajského súdu č. k. 7 Co 27/07-59 zaslané sťažovateľovi. Dňa 22. februára 2008 sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Co 27/07-59. Dňa 6. marca 2008 okresný súd požiadal „*o vyžiadanie vyjadrenia k žalobe od odporcov*“. Dňa 9. marca 2008 súd uznesením č. k. 18 C 18/07-80 vyzval sťažovateľa, aby k svojmu dovolaniu v určenej lehote pripojil splnomocnenie pre právneho zástupcu. Dňa 16. apríla 2008 uznesenie okresného súdu č. k. 18 C 18/07-80 nadobudlo právoplatnosť, pričom sťažovateľ na uvedenú výzvu nereagoval. Dňa 30. júna 2008 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol o dovolaní sťažovateľa. Dňa 21. júla 2008 najvyšší súd konanie o dovolaní proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Co 27/07-59 zastavil. Dňa 4. augusta 2008 bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 6. augusta 2008 okresný súd uznesenie najvyššieho súdu o zastavení uvedeného dovolacieho konania zaslal sťažovateľovi. Dňa 15. augusta 2008 sťažovateľ doručil súdu svoje podanie označené ako „*žiadost' o doplnenie spisu o dôkazy*“. Dňa 26. augusta 2008 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdnych poplatkov za návrh. Dňa 16. septembra 2008 sťažovateľ reagoval na výzvu súdu tak, že požiadal „*o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie advokáta na celé konanie*“. Sťažovateľ uvedeným podaním zároveň navrhol „*opravu petitu*“ svojho návrhu. Dňa 4. novembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 18 C 18/07-114 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal a jeho návrhu na ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel. Dňa

21. novembra 2008 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 18 C 18/07-114. Dňa 3. februára 2009 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu. Dňa 30. októbra 2009 krajský súd uznesením č. k. 4 Co 38/09-132 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že sťažovateľovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov, toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dňa 17. decembra 2009 bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 27. decembra 2009 súd zaslal uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 38/09-132 sťažovateľovi. Dňa 4. januára 2010 sťažovateľ požiadal okresný súd „o odstránenie zbytočných a subjektívnych prieťahov“ a „o zaistenie dôkazov“. Dňa 8. februára 2010 zákonný sudca JUDr. M. S. predložil spis predsedníčke okresného súdu, pretože sa cítil „byť vylúčený“ z predmetnej veci s odôvodnením, že sťažovateľ podal proti nemu návrh „na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a výkon súdnictva“. Dňa 18. februára 2010 bol spis predložený krajskému súdu „na rozhodnutie o vylúčení sudcu“. Dňa 28. apríla 2010 krajský súd uznesením č. k. 2 NcC 6/2010-151 rozhodol, že sudca JUDr. M. S. je vylúčený z prerokovávania a rozhodovania danej veci. Dňa 27. mája 2010 bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 4. júna 2010 nadobudlo právoplatnosť uznesenie krajského súdu č. k. 2 NcC 6/2010-151. Dňa 22. októbra 2010 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 3685/2010 prikázaná na konanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. I. Š.

Ústavný súd konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo súdneho spisu sp. zn. 18 C 18/07, je zrejmé, že okresný súd postupoval v danej veci v podstate plynule, snažil sa odstrániť procesné prekážky konania, pretože podaním návrhu sťažovateľ požiadal aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pričom pri nevyhovení jeho návrhom sťažovateľ opakovane uplatnil všetky právne prostriedky nápravy, ktoré mal k dispozícii.

V roku 2007 a 2008 boli okresným súdom vo veci vydané tri procesné rozhodnutia (23. júla 2007, 9. marca 2008 a 4. novembra 2008) a spis sa nachádzal v dôsledku využitia opravných prostriedkov sťažovateľom trikrát za sebou na krajskom súde. Spis bol v dôsledku odvolania alebo dovolania sťažovateľa minimálne poldruha roka na krajskom súde alebo na najvyššom súde. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku)

na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní nemožno kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01). Na druhej strane si však aj s'ťažovateľ musí byť vedomý toho, že využitie prostriedkov nápravy prirodzene spôsobujú predĺženie napadnutého konania.

Okrem uvedeného sa s'ťažovateľ voči konajúcim sudcom (aj v odvolacích konaniach) správal tak, že vyvolával situácie, keď sudcovia museli oznamovať svoju predpojatosť (podával žaloby o ochranu osobnosti) nehľadiac už na to, že urážal zákonného sudcu. Podal proti nemu návrh „na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a výkon súdnictva“. Napokon treba dodať, že s'ťažovateľ nebol vždy súčinnosťný. Na výzvy súdu nie vždy reagoval a podal aj nepresný návrh, ktorý „opravil“ až 16. septembra 2008. Z týchto skutočností vyplýva, že k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný s'ťažovateľ tým, že podal neúplný návrh a neskôr napádal konajúcich sudcov, ktorí museli uplatňovať voči nemu právnu obranu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľ svojím postupom aj sám znemožnil okresnému súdu (a tiež krajskému súdu) plynulo konať, pretože konanie v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy predpokladá tiež žalobný návrh, ktorý splňa zákonom ustanovené náležitosti, pričom v danom prípade tieto podmienky splnené neboli (mutatis mutandis I. ÚS 128/03, I. ÚS 252/06).

Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Postup okresného súdu v danej veci sa v napadnutom konaní zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd však konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia uvedeného základného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení jeho označeného práva, preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010